

“UKRAINIAN LABOR NEWS”
 Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
 Cor. Fritchard Ave. and McGregor St.,
 Winnipeg, Man.
 Subscription per year \$4.00
 Telephone: St. John 1465.

“УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ”
 газета для робочого люду — виходить два рази на тиждень:
 В СЕРЕДУ і СУБОТУ.
 Видає Стіварищення “Українських Робітничих Вістей”.
 Передплата на рік \$4.00
 Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS,
 Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Непомічених в газеті рукописів не звертається, хіба що дописувачів вразно зазначити, що бажав звороту своїх рукописів на випадок їх неповищення та залучити поштову марку на її прерахунок.

3 СУЧАСНОЇ БОРОТЬБИ МАЙНЕРІВ В КАНАДІ І ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

Під теперішню пору зводять боротьбу з власниками копалень канадські майнери в околицях Дромгелера, Ата., і американські майнери твердого вугля в штаті Пенсильванія. І в одному і в другому місці майнери вийшли на страйк, щоби добитися сповнення своїх домагань.

Причиною страйку майнерів в Дромгелер є те, що власники копалень відмовилися дати роботу старим, юніонним робітникам, а прийняли до праці прихвильних на жива Бритійців. Як нам доносить з Дромгелера, майнери уживали всіх старань, щоби цю справу поладити в “мирний” спосіб. Однак ці їх заходи не увінчалися успіхом. Тоді майнери рішили на масовий мітинг піти походом до управи майни і предложити їй свої домаганя. Як з поданої вже в минулому числі “Укр. Роб. Вістей” новинки відомо, провінційальна поліція не хотіла випустити майнерів на компанійну власність і в наслідок того двох поліцаїв побито. Також зівстав побитий один скеб.

Того самого дня вечером відбувся в юніонній галі масовий мітинг, на котрім поверх 1.000 майнерів заявила одногослоно за страйком. На мітинг рішено устроїти другий похід до майни, в котрій працювали британські імігранти. Коли майнери приїшли другий раз походом до майни, часть імігрантів опустили майну і прилучилися до страйкерів, а часть остала при праці. Тут-же під голим небом рішено піти маніфестаційним походом вулицями міста. До маніфестантів прилучилися ще більше робітників і під звуком революційних пісень похід рушив вперед. Поліцаї садили за кожним рухом походу, однак робітників не зачіпали.

Товарищ, котрий нам доносить про цю подію, пише, що серед страйкуючих майнерів панує велика солідарність, так що Дромгелер може послужити тепер за примір робітникам в західній Канаді.

І дійсно, як подавали донесення до капіталістичних газет, в околицях Дромгелера вийшли на страйк всі майнери. До цього в минулому числі “У.Р.В.” новиною про страйк треба ще додати депешу з Келгари під датою 4. вересня, в котрій сказано, що майнери в Дромгелері і Вейні рішили бути на страйку до часу, поки не буде прийнят до роботи майнер Джеймс Конрой. З чого виходило би, що загалний майнер був одиницею, якого це не прийнято до роботи. В такім разі майнери в Дромгелері страйк вже майже виграли. Бо як що під натиском страйку компанія прийняла до роботи інших робітників, так без сумніву буде прийнятий і цей одиницький майнер. Все це сталося завдяки солідарності самих майнерів.

Майнери твердого вугля в Злучених Державах вийшли від 1. вересня на страйк і рівночасно ведуть з власниками копалень переговори в справі заключення нової угоди. Переговори ці, треті з ряду, розпочато за ініціативою губернатора штату Пенсильванія, Пінчота.

Губернор Пінчот предложив представникам майнерів і власників копалень чотири пропозиції, на яких повинно було заключити нову угоду. (Пропозиції ці були подані в передминулому числі “У.Р.В.”) Обі сторони не прийняли повні цих пропозицій, однак згодилися взяти їх за основу дальших переговорів. Тим часом переговори, які розпочалися в п'ятницю минулого тижня, знова зістали відложені до середи цього тижня.

Крім минулої середі зістали спільно представники власників копалень і майнерської юнії, виявилось, що майнери годяться прийняти 10 процент підвижки платні для робітників, що працюють на гурт, однак жадають більшої підвижки для подинних робітників. Зате власники копалень, які зразу не хотіли заключувати контракт щодо платні лише на один рік, остаточно згодилися на односторонній контракт, однак заявили, що не дадуть більше як 10 процент підвижки платні. Це значить, що вони не хочуть дати більшої підвижки для подинних робітників, як цього домагаються майнерські представники.

В справі заведення “чек-аф системи”, що рівняється признанню юнії, майнерські представники годяться змодифікувати своє домаганя в той спосіб, що вони обмежать суму, яка може бути сколектована від подинних майнерів. Яка була на це відповідь власників копалень минулої середі — невідомо. Зате в п'ятницю минулого тижня вони годилися на це, щоби при виплачуванні платні робітникам в компанійнім офісі були присутні юніонні урядники і стягали членські вкладки.

Як виходить з пресових донесень, справа підвижки платні є найважливішою справою в переговорах. І ця справа оказується не дуже далеккою від поладження. А заки переговори ведуться, майнери осталися дальше на страйку. Страйк майнерів твердого вугля відбивається і на залізничниках. Донесення з Філадельфії під датою 4. вересня кажуть, що в страйковим терені відкладаються від роботи сотки залізничних робітників, які перевозили вугля. Також дуже мало твердого вугля остало на складах. Це і заставляє власників копалень йти на уступки в переговорах з майнерами.

Події в Німеччині.

(Від власного кореспондента “У.Р.В.” в Німеччині.)
Крива Німеччини. — Новий уряд Штресемана. — Боротьба робітників-комуністів і їх домаганя. — В райхстазі. — Лівина страйків і вулицьних боїв. — Радянська республіка в середній Німеччині. — Цни. — Марка і долар. — Боротьба комуністів перервана. Чому? — Що далі?

Без сумніву, доки ця стаття дійде до Вінніпегу, події в Німеччині може до неспізнання зміняться. Вони кожного дня змінюються, так, що просто годі писати про все. Але читачі “Укр. Роб. Вістей” користуються тільки скугими інформаціями про німецькі події з коротких телеграм і моїм завданням дати дещо обширнійший огляд тих важких подій, які мали місце в останніх днях.

Крива Німеччини дійшла до краю. Счинився в цій країні страшний хаос. Трудові маси, себто в першу чергу численний пролетаріат, на краю голодової смерті. Просто годі описати це велике нещастя. Уряд дра Куна страив рішуче всяке довіря. Дня 10. VIII, в райхстазі (парламенті) відбулася нарада вишнього об'єднання професіональних союзів, разом з представниками комуністів і соціал-демократів. На цій конференції комуністи виступили з категоричним домаганям проголошення триденного генерального страйку, цілю якого повинно бути: скинення уряду Куна, створення робітничо-селянського уряду, створення “пролетарських сотень”, конфіскація харчових продуктів, установа мінімуму заробітної плати т. е. 60 золотих феніків за годину і т. д. Всі оратори (не комуністи), в тому числі й голова професіональних союзів Лейперт підчеркували, що уряд Куна дорив робітничих мас не користується, але, як члени соціал-демократичної — угодової партії, яка встала боїться розриву з буржуазією, не піддержали домагань комуністів. На це комуністи заявили, що не зважаючи на радничеські становище соціал-демократів, вони незалежно від цього здійснять свій плян: на суботу (11. VIII) скличуть зібрання всіх фабричних комітетів Берліна для обговорення дальшого поступування.

Конференція, без участі комуністів, ухвалила резолюцію, в якій запропоновано професіональним організаціям зажадати в уряді, щоби він прийняв всі заходи для забезпечення населення грошевиими знаками і харчовими продуктами. Конференція вважає, що уряд Куна вивинувий в сьогоднішньому положеию Німеччини і тому немає до нього довіря. Необхідно усунути цей уряд і створити новий.

11. серпня 1923 стало очевидно, що центр подій, — це боротьба соціал-демократів з комуністами за владу. Комуністи перевели в той день величезне щодо чисельності зібрання фабричних комітетів, в якому взяли участь і не члени комуністичної партії. Десятки тисяч робітників Берліна, не зважаючи на заклики соціал-демократів здержатися від страйку, одногослоно ухвалили триденний загалний страйк. Кличі страйку були ті самі, які вивинували комуністи на конференції професіональних союзів. (Гляди вище.) Соціал-демократи вели завазт — скажену агітацію проти страйку, але — не мали успіху. Соціал-демократична парламентарна фракція, щоби запобігти небажанам для неї подіям, мусіла прийняти резолюцію про усунення уряду Куна. В резолюції між иншим говориться:

“Дякую, щоби користуватися довірям соціал-демократів, новий уряд повинен бути створений на наступуючій основі: енергічне переведення в життя прийнятих фінансових законів; рішуча фінансова реформа на основі наложених податків на реальні цінности; валютна реформа; золоті кредити, підготовка золотого валюти; підвищення пенсій по соціальному забезпеченню і допомога безробітним; відділення війська від всіх негальних організацій; активна загранична політика, метою якої розв'язати репарційні питання при повному збереженню цілюсті й нероздільності німецької нації та суверенітету німецької республіки; заява Німеччини про бажання вступити в лігу націй”.

Дня 12. VIII (в неділю) відбулося засідання кабінету міністрів, на якому ухвалено демісії цілого дотеперішнього уряду. Всі партії, починаючи соціал-демократами і кінчаючи правими буржуазними ухвалили одногослоно створити уряд “широкої коаліції”. Проти цього різко виступили одинокі комуністи. Рішенням цим соціал-демократія, яка й тут відкинула створення соціалістичного, робітничо-селянського уряду, а пішла разом з буржуазними партіями — дала доказ своєї угодової політики, своєї дрібнобуржуазної ідеології.

Новим канцлером Німеччини назначено Густава Штресемана лідера народної партії, буншого управляючого союзом саксонських промисловців. Він й приступив до сформовання нового кабінету. Соціал-демократи запропонували від себе до цього буржуазному уряду до міністра фінансів Гельфердинга, до міністра юстиції проф. Радбруха, а до міністра народного господарства с. д. Роберта Шміда. Канцлер Штресеман залишає за собою портфель міністра закордонних справ.

Належить зазначити, що соціал-демократи в парламенті голосували (11. VIII) за резолюцією комуністів, що виражала недовіря уряду Куна, але на другий день ці самі соціал-патріоти рішили разом з буржуазними партіями увійти в один блок і створити коаліційне міністерство.

На засіданню парламенту, комуніст Фрайлік, сказав довгу промову, в якій зазначив, що тільки буржуазний уряд Куна своєю незділністю і злочинною авантюричною політикою довів Німеччину до загибелі. Комуністична німецька партія і робітництво домагаються поставити уряд Куна перед суд. Революція в Німеччині близька. Однак нікому не владється витягнути комуністів в передчасній бій. Вони знають, коли прийде їх час. Громадянська війна неминуча і спастись від неї не зможе вже уряд ніякими уступками. Німецькі капіталісти в Рурі увійшли в порозуміння з французькими і почали комерційні діла. Товарництво “Рейн-металл” доставило до Французам льокомотиви, не дивлячись на заборону робітників. Стінає безпосередно бере участь у французьких підприємствах. Все це доказує, що буржуазія і соціал-патріоти пішли на злочинну угодову політику і спасте це положеиня зможе тільки робітничо-селянська влада, тільки соціально-революція в Німеччині.

Того-ж дня в робітничих кварталах почався підвищений настрій. Скрізь по стінах були росклянені червоні відозви, які звивали робітників не працювати за “свинську платню” для Куна. Афіши підписали комуністичною партією і робітничими радами.

Лівина страйків охопила цілу Німеччину на поклик комуністичної партії.

Почався страйк на металургічних фабриках і в друкарнях. На другий день не вийшла ані одна газета, окрім органу комуністичної партії “Rote Fahne” (“Червоний Прапор”) і с. д. “Vorwaerts!” (“Вперед!”)

Буржуазний уряд оголосив строгу цензуру. Комуністичний орган “Rote Fahne”, що виходить два рази в день в 600 тисяч примірниках, в суботу (11. VIII) поліція сконфіскувала, але тільки 200 тисяч прим. — решта розійшлося. В дальших днях знову насупили конфіскація. Редакцію притягнено до відповідальності за “державну зраду, бо вона від довшого часу веде кампанію в користь заміни сьогоднішнього державного устрою комуністичним — радянським, за створення робітничо-селянської німецької республіки, а в останніх днях агітувала за загалний страйком і протестувала проти заборони організації пролетарських, озброєних сотень”. Але газета виходить далі і з кожним днем здобуває

СУЧАСНЕ УКРАЇНСТВО В СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

(Кореспонденція з Галичини.)

(ас) Про українство в Східній Галичині заморська українська еміграція ріжні має погляди. Здебільшого переважає однаке патріотичний погляд, що Східна Галичина це Племонт українства, що без Східної Галичини та її патріотів не було-б взагалі України. Всі патріотичні партії, так у старому краю, як і на еміграції, вперто цей погляд поширюють та всіх, хто посміє думати інакше, клядять заздалегідь зрадником і запрудяють.

І на визволення Східної Галичини з під кормиги польської шляхти спилився долар, ріжні патріотичні провідники намагаю добродушних людей де тільки владос. Ці долари опинилися в кишенях “дипломатів” петрушевичівської кліки. Богато доларів пішло на гульню, літки і роспусту, в той час як Східна Галичина гинула з голоду, а її найкращі сини мучилися по польських тюрмах і таборах.

Та не про це я хочу тут говорити. Хоч представити дійсний стан теперішнього українства в Східній Галичині та з цього занадізувати українську політику в цім краю.

Отже українство тепер представляється тут так, що зарисувались тут два головні напрямки: один безумовно ворожий теперішньому режимові, значить ворог шляхетсько-буржуазної Польщі та петрушевичівщини, який всі свої надії звязує з революцією, надіється і вить тільки в польських та негаймо хоче приєднання до Радянської України, — і другий, який спирається в своїх комбінаціях на угоду з Польщею та ціною уступок з її боку хоче ратувати український стан посідання та вдержувати і плакати український патріотизм. Це дві домінуючі струї в політиці українства в Східній Галичині.

Постаріше представити ці два табори: хто за ними стоїть та на чому вони опираються. Отже табор, що прагне угоди з Польщею. Складається він з українського дрібномишанства, т. е. урядовців, купців, ремісників по містках і замкових куркулів та полів по селах. Це люде, що бояться революції, бо можуть в ній страстити ці блага, які остали їм по давній Австрії і які при добрій згоді з Польщею можуть задержати без великих зусиль та боротьби. Отже урядники і попи, коли плідуть за Польщею, то остануть на своїх урядах, а дехто за особливі старання може піде ще й вище. Наверх Польща навіть потребує мати Українців на посадах — адже цілий світ довідається, що кривиди їм вона не робить, купці і ремісники також потребують згоди з Польщею, бо їм може вона дати кредит на поширення підприємств, конісії на нові підприємства та такі благаді, без яких в капіталістичному буржуазному суспільстві ні торгова, ні промисл не можуть існувати і конкурувати.

От же й назвазятіші позиціоністи трудовиків з “Діла” та Народного Комітету, “мішане” зі “Слова”, що гомі кидають на угодовців і присягають досмертну любов і вірність Петрушевичови, навіть ці “мішане” пішли по концесію до Варшави на акційну спілку (“Полотно”) і що концесію дістали.

себі більші симпатії в широких робітничих масах. Приїмилася також праця на електричних стаціях. Трамвай перестали ходити. Руховодство робітничим рухом випало з рук соціал-демократів і всеціло перейшло до комуністів. Застрайкували також залізничники і скажена агітація проти страйку соціал-демократів не дала ніяких успіхів. Робітництво, на зазив комуністичної партії, відержало 3-денний страйк. Це свідчить про величезний вплив та силу комуністів в Німеччині. (Кінець буде.)

генцією — адвокатами, інженерами, лікарами і т. д. Конкесії і піддержки воли потребують. Потребує їх “Дністер”, “Земельний Гіпотічний Банк”, парцеляційна “Земля” і т. д. Навіть університет український або хочби польсько-український потрібний для них тому, бо треба-ж титулів і платень університетських професорів, ну і патентів та дипломів для молодих патріотів-карьерівичів.

Остає село. Село виглядає тепер інакше; як колідь. Тут диференція поступила значно. На селі скріпився елемент куркулів. Біля великих міст та залізничних шляхів селяне, що мають 5, 10 або 15 моргів землі, це вже рентієри. Коли вони мають нещипену війною хату та живий інвентар, вони являються панами. До міста несуть ярину та набіла. За це беруть грубі гроші. Поширюють та скріплюють свої господарство, мріють про купно дому в місті чи більше поля на селі. Вони мають достаток, а цього можна доборитися, коли за літру молока береться 5-6 тисяч польських марок, за кильо масла 70.000 марок, за яйце 1.800 марок, за кильо овочів 12-15 тисяч марок і т. д.

Ці люде не мріють про революцію. Вони бояться навіть якого небудь замішання на селі: для них ревізіяція чи постій війська небажані. Вони хочуть жити в згоді з польським урядом і мріють про те, щоби дістати змогу створити свою кооперацію, мати можливість вивозити свої свині, збіжжя, ярину і т. д. туди, куди ввозять це польські хлопці з партії Вітоса.

Стан цей скріплюється на селі наслідком напливу багатих емігрантів з Америки, які за долари купують землю, будують хати, заводять краще господарство і т. д. Ці елементи на селі є безумовно за помірнення з Польщею, помімо свого українського патріотизму і “вірності” Петрушевичови. Досить вказати на це, що найбільш свідомі національно та радикально настроєні куркулі на Гуцульщині, отамани “Січей” т. д. дали найбільше хривів членів партії “хліборобів”.

Як марксист, можемо сказати, що їх шлях правильний, що до цього пхає їх саме життя та що іншого виходу, як угода з Польщею. Для них дрібномишанство, нема. Інакше — вони мусіли-б позбутися своєю дрібномишанського світогляду, а передовсім дрібномишанського свята святих — Концесія галицько-волинської держави не має реально-го ґрунту. Радикали — роблять тільки шум. По правді вони радикалами тільки по назві. Нічо радикального в них нема і як каже їх приятель Михайло Лозинський, з якимнебудь радикалом вони не мають нічо спільного. Більшість їх лідерів працює спільно з трудовиками. Останніми часами радикали хочуть створити конкубінат спільно з правими есерами, але це небагато принесе хісна. Скорше чи пізнійше опиняться вони разом з трудовиками в агідному пожиттю з Польщею.

Про українських фашистів — шкода й гадувати. Фашизм серед поневоленої і недержавної нації, якою є галицька Україна — яромі сміх. Це химерна забавка панів.

Так по правді виглядає політичне обляччя сучасного українства в Східній Галичині. Як вигляди його на будуче — напишу другим разом.

Товариші! Відновляйте передплату на “Українські Робітничі Вісти”.

РЕВОЛЮЦІЙНИЙ КАЛЕНДАР

10. вересня 1919 р. в Сан-Жермені підписано мирний договір антанті з Австрією.
 12. вересня 1792 р. утворення Національного Коненту у Франції.
 12. вересня 1918 р. радянські війська заволоділи Сімбірськом і Вальськом.
 13. вересня 1868 р. появилосся перше число “Народного Діла”, яке було органом російської фракції Інтернаціоналу.
 13. вересня 1906 р. повішено в Москві В. Мавуріна.
 13. вересня 1917 р. Петроградська Рада Роб. і Салд. Деп. перший раз ухвалоє більшовицьку резолюцію про утворення рішучої влади революційного пролетаріату й селянства.
 14. вересня 1917 р. тимчасовий уряд оголосив Росію республікою.